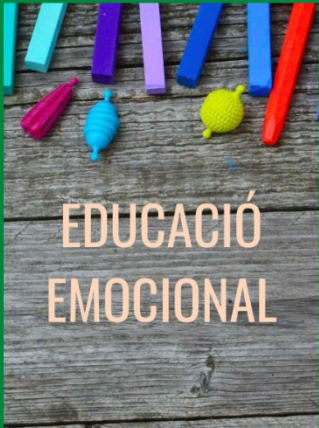

PLA DE CONVIVÈNCIA

MEDIACIÓ

EDUCACIÓ
EMOCIONAL

ZER
POBLET
CURS
2019-20

COEDUCACIÓ

RESOLUCIÓ
POSITIVA DE
CONFLICTES

RELACIONS
COMUNITAT
EDUCATIVA

PROJECTE
AVANCEM
JUNTS

ÍNDEX

	Pàgina
1 JUSTIFICACIÓ	1
2 CONTEXT I CARACTERÍSTIQUES DE LA ZER POBLET.	3
2.1 Diagnosi convivència ZER Poblet 2019-20.	4
3 OBJECTIUS DEL PLA DE CONVIVÈNCIA DE LA ZER POBLET.	7
3.1 Educació Emocional	8
3.2 La Mediació a la ZER Poblet	21
3.3 Gestió positiva de conflictes	22
3.4 Projecte Avancem Junts	26
3.5 Coeducació	
4 QÜESTIONARIS PELS ED DE LA ZER EN CONSELL DE DIRECCIÓ AL FINAL DE CURS.	29
5 RELACIONS AMB LES FAMÍLIES.	32
6 PROTOCOL D'ACTUACIÓ DAVANT PROBLEMES DE CONVIVÈNCIA.	33
7 ALTRES ASPECTES A TENIR EN COMPTE.	34
8 LA CONVIVÈNCIA DURANT EL CONFINAMENT.	34

PLA DE CONVIVÈNCIA.

1. JUSTIFICACIÓ

La convivència es defineix com a l'acció de conviure, de viure juntes dues persones o més...de viure plegats. Però en una comunitat educativa, aquest concepte és molt més ampli que no pas el fet de viure sota un mateix sostre.

La convivència a l'escola, implica a tota la comunitat educativa, la que està present diàriament als centres escolars, i aquella que només està en moments concrets. O que hi forma part d'aquesta de forma esporàdica; no obstant, tot i aquesta gran varietat, el fet de conviure en el marc de la comunitat educativa implica un seguit de relacions personals que cal vetllar per totes les parts implicades per a que contribueixin a l'objectiu més important dels centres educatius: el desenvolupament integral, en tots els diferents àmbits (d'aprenentatges, relacional, emocional, desenvolupament...) dels infants.

Quan parlem de convivència no ens limitem a la consideració de la mala conducta o dels problemes de disciplina; estem pensant, sobretot, en un projecte global d'organització del centre i de les aules des de la perspectiva d'un tractament educatiu del conflicte, tal i com s'expressa el pedagog Jaume Cela: *"Benvinguts siguin els conflictes a l'escola, perquè els podem tractar i els podem exportar a altres àmbits de la societat"*. I de l'aprofitament de tots els recursos humans que el centre té al seu abast (professors/es, pares i mares, alumnes, professionals d'altres institucions...).

El projecte de convivència ha de fixar-se, doncs en la implicació dels diferents membres de la comunitat educativa, infants, mestres i famílies, i de les relacions que s'estableixen entre aquests. El professorat ha de comptar amb unes pautes d'actuació clares i homogènies que garanteixin un treball sobre la convivència igual per a tots, i que siguin d'igual aplicació a les diferents escoles de la ZER. Les famílies han d'estar informades sobre el projecte de convivència, no només sobre aquelles parts que els afectin directament, sinó també sobre la línia d'actuació de la ZER en la resolució positiva de conflictes, per tal que puguin treballar conjuntament amb l'escola i establir ponts de col·laboració.

És bàsic per a la convivència, parlar molt i escoltar més, i fer-ho amb un to optimista i positiu. El diàleg suposa tenir una actitud d'escolta activa i estar disposat a canviar d'opinió davant els arguments de l'altre. Els lligams afectius són elements bàsics per a la construcció de personalitats equilibrades. En la convivència no es dona un simple contacte passiu, una coincidència en un espai; l'altre hi és present, ens importa i genera emocions i sentiments.

D'altra banda, s'ha de formar l'alumnat a fi que assumeixi un paper actiu en la gestió de la convivència; s'ha de garantir que en tot moment es trobi segur i integrat en l'ambient del centre i sigui capaç de tractar els altres amb respecte. Per aquesta raó, entre d'altres, a la ZER Poblet es desenvoluparan alguns projectes concrets per a treballar aquest àmbit del desenvolupament.

Així doncs, el Projecte de Convivència és l'instrument on es reflecteixen els objectius i les accions que el centre educatiu desenvolupa per capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat educativa per a la convivència i la gestió positiva dels conflictes.

1.1 Normativa

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, estableix a l'article 121.2 l'obligatorietat que tots els centres elaborin un Pla de convivència i l'incloguin dins el Projecte educatiu de centre.

La Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa, determina a l'article 124.1 que els centres inclouran a la programació general anual el seu pla de convivència i totes aquelles actuacions i activitats programades per al foment de la convivència escolar.

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, disposa a l'article 30 que l'aprenentatge de la convivència és un element fonamental del procés educatiu i així ho ha d'expressar el projecte educatiu de cada centre. Els centres han d'establir mesures de promoció de la convivència.

El Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, disposa a l'article 23.2 que les normes d'organització i funcionament del centre han d'incorporar les mesures de promoció de la convivència establertes en el centre.

El Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya, reforça el caràcter educatiu que han de tenir els processos i les accions que s'emprenguin, tant per prevenir com per corregir conductes inadequades. A l'article 6 s'estableix que a cada centre s'ha de constituir una comissió de convivència.

La Resolució ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte educatiu de centre, determina que els centres educatius del Servei d'Educació de Catalunya han de tenir implementat el Projecte de convivència en el marc del seu Projecte educatiu, en un termini màxim de tres anys a partir de la data de publicació.

2. CONTEXT I CARACTERÍSTIQUES DE LA ZER POBLET

La ZER Poblet és una zona escolar rural situada a la comarca de la Conca de Barberà, fins fa poc, una comarca on la majoria de famílies treballaven en el sector agrícola. Actualment la majoria treballen en empreses multinacionals que s'han instal·lat a la zona o en negocis del sector serveis. Està formada per tres escoles, situades a les poblacions de Blancafort, Vilaverd i Vimbodí i Poblet, on hi està la seu.

El nombre d'alumnes durant el curs 19-20 ha estat de 101, distribuïts de la següent manera a cada una de les tres escoles:

Escola de Blancafort: 13 Ed. Infantil; 12 Ed. Primària.

Escola de Vilaverd: 5 Ed. Infantil; 16 Ed. Primària.

Escola de Vimbodí: 18 Ed. Infantil; 37 Ed. Primària.

El tarannà de les famílies i comunitat educativa dels tres centres és prou diferent, amb una major o menor implicació per part d'aquestes en diferents temàtiques: assistència a festes escolars, participació en xerrades o activitats per a les famílies, resolució dels conflictes, implicació en el procés d'ensenyament-aprenentatge, deures i tasques escolars, col·laboracions diverses...

La relació amb la Comunitat Educativa és estreta, i molt sovint es participa en activitats proposades ja sigui per les entitats municipals (Ajuntaments, Corals, Casals d'avis i àvies, festivitats i/o concursos locals) i Comarcals (CRP, Consell Comarcal de la Conca de Barberà, Museus i Entitats de la comarca). De la mateixa manera es busca una complicitat amb aquesta comunitat per tal de poder treballar a partir del context proper dels nens i nenes de les nostres escoles.

Respecte a les famílies, la relació que s'estableix a cada una de les tres escoles és molt estreta, ja que al ser escoles amb poc alumnat la interacció entre el claustre de mestres de cada una d'elles i les famílies és molt propera, ja que el contacte directe és pràcticament diari, tant a l'Ed. Infantil com a primària. L'organització dels centres afavoreix aquest fet. Les famílies són convidades a fer el seguiment del procés d'E-A dels seus fills a través de les reunions amb els tutors i tutores de cada un dels grups, així com també de les reunions d'inici de curs i xerrades que s'organitzen. D'altra banda també es demana la seva col·laboració en la preparació i l'organització de diferents actes i festes, com la castanyada, Nadal, crosos escolars...

Aquesta proximitat amb les famílies fa que la relació sigui sovint molt cordial, però en algunes ocasions, també poden aparèixer conflictes entre la família i l'escola, que cal tractar seguint els mateixos criteris pedagògics i socioemocionals que ens plantegem per a l'alumnat.

Quasi les $\frac{3}{4}$ parts dels alumnes de la ZER Poblet tenen com a llengua pròpia el català, un % petit dels nostres alumnes són castellanoparlants (la majoria d'ells concentrats en una de les escoles), i utilitzen el castellà per comunicar-se dins l'ambient familiar i algunes vegades espontàniament a l'esbarjo o entre companys també castellanoparlants. Un altre % dels alumnes provenen de famílies amb altres llengües maternes com l'àrab, el marroquí o l'amazic, parlades al Nord d'Àfrica. Els alumnes no catalanoparlants que arriben de nou a les escoles de la ZER adopten progressivament el català, ja que la integració es fa en aquesta llengua i el medi social on viuen també els ho facilita.

Fins fa uns 15 anys no hi havia alumnat nouvingut. Actualment a l'augmentar la mobilitat de les famílies hem anat rebent alumnes nouvinguts d'altres pobles del voltant i d'altres nacionalitats, com la marroquina i romanesa. Això ha fet que és plantegéssim nous objectius, noves maneres d'organització i redistribució de recursos humans i materials.

Els alumnes de la ZER han anat variant en nombre al llarg d'aquest anys, augmentant els darrers anys sobretot a Blancafort. Aquesta variabilitat en els darrers cursos fa que els grups no es mantinguin estables i que haguem de treballar amb constància l'arribada de nous companys i companyes al grup classe (sigui aquest un nivell, un cicle o altres tipus d'organització), ja que les interaccions entre els infants van variant al llarg de l'escolaritat. Per aquesta raó és tant important dissenyar i mantenir una línia d'escola i de ZER en relació a la convivència.

2.1 Diagnosi convivència a la ZER Poblet 2019-20.

Aquest curs 19-20 ha entomat la direcció de la ZER Poblet un nou equip directiu, que segueix però les directrius que va començar l'equip anterior, fent una aposta important per tot el que té a veure amb la convivència: relació amb la comunitat educativa, treball de les emocions i coeducació. En aquest sentit es continuarà amb alguns dels projectes ja iniciats en cursos anteriors, així com es promouran noves actuacions, ja que el tractament de la convivència lliga completament amb la nova orientació educativa, basada en l'aprenentatge competencial i globalitzat que proposa en nou ED, per al desenvolupament del qual és totalment necessària una bona convivència de tots els membres de la comunitat educativa.

Durant el curs 14-15 es realitza una diagnosi sobre els punts forts i febles de la convivència a les tres escoles de la ZER. Tot i que cada escola mostra una casuística molt diferent, totes tres coincideixen en alguns aspectes en relació a la convivència i la resolució de conflictes. En major o menor grau són aquests:

PUNTS FORTS	PUNTS FEBLES
El claustre de la ZER està sensibilitzat en la necessitat de disposar de tècniques, destreses i activitats de gestió positiva de conflictes i mediació. Es veu la necessitat de generar un document que orienti i organitzi les actuacions corresponents per a tots els membres del centre.	Els infants tenen sovint conflictes entre ells, sobretot en les estones d'esbarjo. No sempre els solucionen de forma positiva. Algunes vegades utilitzen la violència física i/o verbal per gestionar-los. De vegades no els solucionen al moment i tornen a aparèixer després d'uns dies. En general manca una sensibilització, promoció i difusió dels valors propis de l'educació socioemocional i de resolució de conflictes cap a la resta de membres de la comunitat educativa (a l'escola si que és fa). Com a col·lectiu ens manca disposar de projectes, activitats i formació en relació a la mediació, i gestió positiva dels conflictes.

A l'inici del curs 19-20 es torna a demanar als membres del claustre que responguin un qüestionari DAFO en relació a la Convivència a la nostra ZER. El qüestionari DAFO respon als elements que es mostren a la següent imatge:

ANÀLISI DAFO		
	Positius Per a assolir l'objectiu	Negatius Per a assolir l'objectiu
Origen intern (atributs de la ZER)	 Fortaleses	 Debilitats
Origen extern (atributs de l'ambient)	 Oportun itats	 Amenaces

Les respostes les podríem resumir de la següent manera:

Fortaleses:

En general el claustre veu que al ser escoles petites, el coneixement entre els alumnes, famílies i mestres és estret i això millora la confiança i el procés d'E-A. També el fet de poder involucrar a les famílies en activitats escolars. De la mateixa manera es veu una avantatge el ser un Equip Docent reduït per a les relacions entre els seus membres i per a debatre i poder arribar a acords; Amb els alumnes es veu la possibilitat de poder fer una atenció molt més individualitzada alhora que un treball internivells que aporta un gran bagatge emocional i social als infants, que aprenen plegats. El fet que els grups siguin reduïts afavoreix que es pugui estar atent a les emocions de tothom. De la mateixa manera quan apareix un conflicte sempre és més fàcil de solucionar en grups petits, ja que és més fàcil escoltar la veu de tothom. El claustre també veu molt positiu la relació que s'estableix entre els infants dels tres centres així com també la creació i desenvolupament de projectes en relació a la convivència, per tal de crear línia de ZER.

Oportunitats:

Com a oportunitats per a la millora de la convivència el claustre veu el treball intercicle, entre escoles i de tota la comunitat, ja que afavoreix la convivència de tot l'alumnat. Per una altra banda es valora de nou molt positivament, el moment de l'entrada i de la sortida dels infants, ja que és un moment de proximitat amb les famílies, que genera una relació de confiança i col·laboració generalitzada. També cal destacar el treball coordinat amb les institucions i agents de l'entorn. Val a dir que en general el claustre sent el suport tant de les famílies com de l'entorn.

A nivell de claustre es veu com a una oportunitat el fet de poder aprendre i compartir amb la resta de mestres en les reunions de cicle, creades aquest curs 19-20.

Debilitats:

A nivell intern, el fet de tenir pocs alumnes i un claustre petit també pot ser un fet negatiu si no es gestiona correctament. La poca quantitat d'infants per grup fa que les relacions siguin limitades i que els rols i dinàmiques estiguin molt establertes. El mateix passaria a nivell del claustre. En els grups d'infants es poden veure més marcades les desigualtats socials i també la competència entre pobles.

Quan a ser un grup reduït de mestres també es pot donar el cas de ser pocs i no entendre's, i que costi per tan fixar objectius i línies de treball en relació a la resolució de conflictes, relació amb les famílies i la coeducació, fet que constaten algunes de les mestres consultades.

Amenaces:

Com a amenaces externes al treball de la convivència en la comunitat educativa els docents han citat entre d'altres les etiquetes que poden portar tant infants, com famílies i escoles. La relació amb les famílies, que al se tan estreta, si en algun moment no és bona, pot afectar al dia a dia del centre i de l'aula. També les retallades de plantilla, ja que aconseguixen una no continuïtat de treball en els diferents projectes, entre ells el de convivència.

En general podem dir que els docents entenem que moltes vegades els problemes de convivència són causats per conflictes d'interessos quan no es disposen dels recursos necessaris per a actuar de manera assertiva davant el conflicte, ja sigui per una baixa tolerància a la frustració, no saber respondre assertivament a una objecció o provocació, manca de control emocional o d'expressió d'emocions i d'empatia; no treballar des d'una línia d'escola (manca de reflexió col·lectiva) i que aquesta sigui coneguda per les famílies. Aquests aspectes es poden donar tant entre els alumnes, els infants i els mestres, i aquests amb les famílies.

3. OBJECTIUS DEL PLA DE CONVIVÈNCIA DE LA ZER POBLET

A partir d'aquestes anàlisis i del que l'equip docent respira cada dia a cadascun dels nostres centres es fixen uns objectius generals per al desenvolupament d'aquest Pla de convivència, que són:

- a) Potenciar la tolerància, el respecte, la no violència, l'acceptació de la diversitat, la solidaritat, la igualtat i el rebuig de qualsevol forma de discriminació.
- b) Aconseguir la integració efectiva de tot l'alumnat.
- c) Promoure la implicació de les famílies.
- d) Impulsar les relacions entre tots els membres de la comunitat educativa.
- e) Prevenir els conflictes. Adquirir habilitats per la prevenció.
- f) En cas de conflicte, gestionar-los de forma positiva. Resoldre pacíficament els conflictes.
- g) Abans del càstigs, promoure l'ús dels reforços positius i el diàleg.
- h) Conèixer i valorar positivament els valors i les normes de convivència, així com aprendre a actuar d'acord amb elles.
- i) Respectar els drets humans i els drets dels infants com a paradigma des del qual parteix el centre a l'hora d'articular el model de convivència.

(Aquests objectius estan basats en la redacció d'objectius del Pla de Convivència del CEIP Son Ferrer, de Calvià).

Podríem dir que com a objectiu que recull tots els anterior tindrem el de cercar un estil educatiu que tingui en compte la complexitat que duu implícita les relacions entre els continguts, l'alumnat i el professorat.

Aquests objectius es concretaran en el desenvolupament de les diferents mesures i actuacions.

3.1 Educació Emocional

“L'Educació emocional no és una assignatura, ni tan sols un contingut a ensenyar...és una manera d'entendre l'educació dels infants, que impregna tots i cada uns dels actes i situacions diàries que es donen en qualsevol indret i moment en un centre educatiu”.

L'educació emocional és un procés educatiu, continu i permanent, que pretén potenciar el desenvolupament de les competències emocionals, com a element essencial del desenvolupament integral de la persona, per tal de capacitar-la per afrontar millor els reptes que se li plantegen en la vida quotidiana.

L'educació emocional es practica mitjançant metodologies vivencials i participatives que provenen de l'experiència personal del nen o la nena, el seu entorn i les seves necessitats. Viure amb els infants el dia a dia ens pot ajudar a ensenyar-los a posar nom als seus sentiments i emocions, així com a fer-los reconèixer les emocions d'un mateix i les dels altres.

L'educació emocional fomenta, a més a més, la capacitat de comunicar-nos, és a dir, de crear símbols i llenguatges que serveixen per establir relacions harmòniques amb un mateix i els altres. Per aquest motiu veiem l'educació emocional com un dels pilars bàsics del nostre Pla de Convivència.

A continuació presentem uns quadres marc a partir dels quals es vertebrarà el treball de continguts i activitats a desenvolupar amb els alumnes. Tot aquest treball resta recollit en l'espai “Sites” de la ZER Poblet.

A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (clautres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) sobre educació socioemocional.
A2	Prendre consciència que tota la comunitat escolar (professorat, pares i mares, membres del PAS) som un model de referència per a l'alumnat.
B. Recollim en els documents de centre la necessitat de treballar els valors de l'educació socioemocional.	
B1	Incorporar els valors de l'educació socioemocional en el Projecte educatiu.
B2	Concretar en la Programació general anual de centre les actuacions que es realitzaran per fomentar l'educació socioemocional en el centre.
B3	Incloure en el Projecte de convivència de centre els objectius d'un programa de competència social.
B4	Incloure en la carta de compromís educatiu els objectius i compromisos per a la creació i el manteniment d'un entorn de convivència i respecte en el centre.
B5	Tenir en compte en el Pla d'acollida els aspectes emocionals de l'alumnat.
B6	Tenir en compte en el Pla d'acollida els aspectes socials de l'alumnat.
B7	Establir en el Pla d'acció tutorial mesures, estratègies i actuacions per al desenvolupament de l'educació socioemocional en el centre.
B8	Concretar en la programació curricular com es promouran i s'avaluaran la competència comunicativa i la competència social.
C. Promovem accions i estratègies per fomentar l'educació socioemocional i la comunicació entre els membres de la comunitat escolar.	
C1	Establir i difondre en el claustre pautes de comunicació (tant verbal com no verbal) per afavorir una relació basada en la confiança, el respecte i el reconeixement mutu.
C2	Compartir amb els diferents serveis del centre (menjador, acollida matinal, extraescolars, etc.) els objectius del programa de competència social que el centre desenvolupa.
C3	Potenciar espais de relació informal entre tots els membres de la comunitat educativa (actes de final de trimestre, festes de final de curs, sopars de promoció, celebracions, etc.)
C4	Utilitzar canals de comunicació per afavorir la relació entre els membres de la comunitat escolar i el sentiment de pertinença al centre.
D. Establim propostes d'actuació específiques per fomentar els valors de l'educació socioemocional entre l'alumnat.	
D1	Programar, des del currículum, la competència social.
D2	Programar, des de les diferents àrees, activitats curriculars que tinguin en compte les intel·ligències múltiples.
D3	Disposar de recursos i materials que ajudin al desenvolupament socioemocional i comunicatiu.
D4	Disposar d'estratègies per recollir, canalitzar i tractar situacions de tensió emocional de l'alumnat (pors i tabús, pèrdua i dol, vida i mort).
D5	Preveure en l'horari del centre la realització d'assemblees de classe i reunions de delegats i delegades.
D6	Fomentar la implementació i ús d'un servei de mediació com una forma de treballar continguts d'educació socioemocional.
D7	Aprofitar els espais informals de l'alumnat per realitzar activitats de cohesió de grup i foment de la convivència (jocs cooperatius, activitats esportives no competitives, etc.)
D8	Organitzar xerrades de persones vinculades al centre (exalumnes, exprofessors o membres de la comunitat educativa actual, etc.) per orientar l'alumnat i incidir en la importància de la competència socioemocional en el seu desenvolupament personal i professional.

EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL

Àmbit CENTRE

E. Potenciem la competència comunicativa de l'alumnat.

E1	Programar des de les diferents àrees, activitats curriculars per desenvolupar la competència comunicativa, lingüística i audiovisual.
E2	Incloure propostes de creació i ús de revistes en suport paper o digital (blocs, webs, altres recursos telemàtics) com a eines per a la millora de la competència comunicativa.
E3	Reflectir en actes i celebracions la diversitat lingüística del centre (Sant Jordi, jornades de convivència, setmana cultural, etc.).
F. Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn l'educació socioemocional.	
F1	Incloure en el Pla de formació de centre actuacions formatives relacionades amb l'educació socioemocional.
F2	Incorporar en el Pla de formació de centre accions orientades a l'adequació de les competències comunicatives (especialment habilitats i estratègies comunicatives i llenguatges expressius i artístics)
G. Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant de l'educació socioemocional.	
G1	Seguir les instruccions establertes pel Departament d'Educació per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.
G2	Aportar les experiències que es dues a terme en el centre als seminaris de traspàs primària-secundària, reunions amb altres centres de l'entorn.
H. Avaluem les mesures destinades a fomentar l'educació socioemocional entre la comunitat escolar i ho recollim en la memòria anual de centre.	
H1	Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre les mesures i actuacions destinades a fomentar l'educació socioemocional en el centre.
H2	Incloure en la memòria anual la valoració de les actuacions realitzades per promoure l'educació socioemocional, elaborant, si escau, propostes de millora.

EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL		Àmbit AULA
A. Desenvolupem en el marc de l'acció tutorial mesures i estratègies per educar emocionalment l'alumnat.		
A1	Contemplar en la tutoria individualitzada els aspectes emocionals i afectius i les expectatives de l'alumnat.	
A2	Realitzar activitats perquè l'alumnat desenvolupi la consciència emocional (percebre emocions i sentiments, identificar-los, posar-hi nom, expressar-los, etc.).	
A3	Realitzar activitats perquè l'alumnat gestioni i reguli les seves emocions (preveure estats emocionals negatius, generar emocions positives, autocontrolar-se, etc.).	
A4	Realitzar activitats perquè l'alumnat desenvolupi l'autoestima.	
A5	Responsabilitzar l'alumnat del seu aprenentatge.	
A6	Desenvolupar estratègies d'autoconeixement (test de personalitat, enquestes sobre gustos i aficions, activitats d'autoavaluació, etc.).	
A7	Realitzar activitats perquè l'alumnat desenvolupi la seva capacitat de resiliència.	

EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL		Àmbit AULA
B. Desenvolupem en el marc de l'acció tutorial mesures i estratègies per educar la competència social en l'alumnat.		
B1	Potenciar la tutoria entre iguals en el grup classe i entre l'alumnat de diferents nivells.	

B2	Planificar dinàmiques de grup per practicar l'empatia entre els alumnes.
B3	Planificar dinàmiques de grup per potenciar una conducta assertiva entre els alumnes.
B4	Potenciar els càrrecs de responsabilitat (delegat/da, encarregats de material, llista, neteja, etc.) i les assemblees d'aula com una oportunitat per fomentar la competència social.
B5	Realitzar activitats per fomentar la interacció emocional positiva (activitats d'elogi dels companys, reconeixement i respecte mutu, relacions cordials i afectuoses, etc.).
C. Treballem l'educació socioemocional des de les diferents matèries curriculars de manera transversal.	
C1	Inserir els continguts curriculars activitats per treballar l'educació socioemocional.
C2	Treballar el contingut de contes i dilemes morals amb la metodologia reflexiva.
C3	Promoure activitats curriculars que permetin expressar i argumentar opinions, pensament, emocions i vivències.
C4	Fer accions de Servei Comunitari com un instrument per desenvolupar la competència social i el compromís cívic.
C5	Disposar de qüestionaris de valoració o observacions d'aula dels aspectes més rellevants de la competència social i detectar-ne possibles mancances o problemes.
D. Treballem la competència comunicativa des de les diferents matèries curriculars de manera transversal.	
D1	Treballar els elements bàsics de bona comunicació (l'escolta i el respecte al torn de paraula, els agraïments, les disculpes, les salutacions, etc.).
D2	Formar l'alumnat en els diferents tipus de comunicació verbal i no verbal (visual, gestual, corporal) per a la millora de la comunicació.
D3	Formar l'alumnat en la comunicació audiovisual per fer-lo capaç d'analitzar críticament els missatges audiovisuals i els valors que se'n desprenen.
D4	Incorporar els llenguatges expressius i artístics a la pràctica educativa per aportar-hi una dimensió expressiva i creativa.
D5	Fer servir les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eina per enriquir la competència comunicativa.
D6	Dur a terme activitats per la prevenció del mal ús relacional de les tecnologies de la comunicació.
E. Utilitzem metodologies que afavoreixen els valors convivencials i l'educació socioemocional.	
E1	Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu (treball d'investigació, ensenyament recíproc, aprenentatge entre iguals, projectes compartits...) per facilitar la comunicació i la relació entre l'alumnat.
E2	Formar els grups de treball de l'alumnat tenint en compte les intel·ligències múltiples.
E3	Promoure la metodologia de l'aprenentatge servei.
E4	Potenciar un espai i un temps a l'aula per poder gaudir de períodes de silenci, que permetin a l'alumnat els moments d'introspecció i reflexió propis de l'aprenentatge.
E5	Vetllar perquè les situacions de canvi de classe o d'activitat es facin de manera ordenada i relaxada.
F. Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en l'educació socioemocional.	
F1	Utilitzar els recursos i orientacions que ofereix el web Família i Escola. Junts x l'educació referents al seguiment i acompanyament escolar i l'educació en valors dels fills, i orientar-ne l'ús.
F2	Augmentar les expectatives acadèmiques de les famílies sobre els seus fills.
F3	Recollir en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu les mesures necessàries i els compromisos entre família i tutor del centre per promoure la competència social.

EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL ENTORN		Àmbit
A. Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar socioemocionalment.		
A1	Utilitzar els recursos i les orientacions de la web Família i Escola. Junts x l'Educació referents a l'educació en valors i orientar-ne l'ús.	

A2	Potenciar la participació dels docents en la formació de les famílies per tal de compartir experiències i donar continuïtat i coherència a la tasca educativa.
B. Impliquem les famílies en la valoració de la comunicació com a eina per la millora de les relacions intrapersonals i interpersonal.	
B1	Promoure jornades i grups de treball amb les famílies per parlar i debatre sobre el valor de la comunicació i la seva incidència en les relacions personals, familiars i socials.
B2	Fomentar l'aprenentatge de la llengua catalana com element de comunicació i cohesió social.
B3	Desenvolupar actuacions orientades a l'aprenentatge i l'aprofundiment de les llengües maternes de l'alumnat.
C. Coneixem i participem en xarxes del centres que treballin els programes d'educació emocional i competència social.	
C1	Col·laborar en l'elaboració i desenvolupament de projectes cívics i cooperatius amb altres centres de l'entorn.
C2	Participar en projectes i activitats públiques, conjuntament amb els centres, que desenvolupin la capacitat de comunicació de l'alumnat com un element d'interrelació.
D. Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes per fomentar l'educació socioemocional entre l'alumnat.	
D1	Impulsar amb l'administració local el desenvolupament de Plans educatius d'entorn o altres projectes socioeducatius.
D2	Col·laborar amb l'administració local en l'elaboració de projectes d'àmbit comunitari (projecte de convivència educació en valors, etc.).
E. Ens coordinem amb les entitats esportives, culturals i de lleure de l'entorn escolar per promoure la millora de la competència social i de les relacions interpersonal.	
E1	Promoure la participació i implicació de l'alumnat en les diferents entitats locals, culturals, esportives i cíviques.
E2	Potenciar les relacions de partenariat amb altres entitats de l'entorn per tal d'implicar l'alumnat en accions conjuntes que tinguin com a objectiu la millora de les relacions interpersonal i intrapersonal.
E3	Coordinar-se amb les biblioteques municipals per potenciar les capacitats comunicatives (gust per la lectura, etc.) i el respecte per la diversitat lingüística (per exemple, l'activitat "conta contes").
E4	Col·laborar amb els mitjans d'àmbit local (ràdio, premsa, televisió) per implicar l'alumnat en programes i millorar la seva competència comunicativa (per exemple, programa escola-ràdio).
E5	Convidar agents educatius de l'entorn a participar en les activitats formatives del centre.

3.1.1 Descripció del treball de l'educació emocional a la ZER

Objectius

- Adquirir un millor coneixement de les pròpies emocions.
- Identificar les emocions dels altres.
- Adquirir un vocabulari emocional.
- Desenvolupar l'habilitat de controlar les pròpies emocions.

- Prevenir els efectes perjudicials de les emocions negatives.
- Desenvolupar l'habilitat de generar emocions positives.

Col·lectius que hi participen

Si entenem que l'educació emocional es dona en qualsevol moment i situació, docents, famílies i professionals vinculats a l'escola han de treballar conjuntament per tal de que els alumnes puguin adquirir l'habilitat d'identificar com se senten, com se senten els altres i adquireixin la capacitat d'expressar els propis sentiments adequadament per a comprendre's ells mateixos i comprendre els altres, per a relacionar-se, controlar el propi comportament i resoldre de forma adequada els problemes i conflictes que puguin esdevenir-se.

Acords presos a nivell de Claustre

- Incorporació d'una nova agenda a nivell de Primària de la ZER, per treballar emocions i sentiments.
- Sessió de tutoria en tots els horaris d'alumnes.
- Treball de les emocions coordinat des de l'àrea d'educació en valors i l'àrea de religió.
- Organització i centralització del material al voltant de les emocions (contes, llibres, quaderns, etc.) en cada centre per poder fer comanda, si s'escau, d'algun llibre necessari.
- Avaluació de les competències socioemocionals a nivell de grup i a nivell individual.
- Ús del Decàleg de la resolució positiva de conflictes a tots els centres i per part de tots els agents implicats (mestres, PAS, monitors...).

Desenvolupament d'activitats

Les activitats es presentaran als nostres alumnes bàsicament verbalment i d'una manera interactiva. Cal no oblidar que durant el dia a dia de l'aula sorgiran moltes oportunitats per a treballar les diferents emocions, i que cal aprofitar-los per a treballar-les d'una manera propera i contextualitzada. En general, es pot tractar cadascun dels sentiments o emocions seguint els passos següents:

1. Presentar l'emoció corresponent mitjançant una definició senzilla i entenedora.

2. Ensenyar imatges (dibuixos, fotografies,...) que mostrin aquesta emoció.
3. Donar exemples de situacions on puguin deduir fàcilment l'emoció que volem tractar.
4. Animar els/les alumnes a explicar les situacions vivencials en què hagin experimentat aquesta emoció. El mestre o mestra també convé que ho expliqui.
5. Classificar l'emoció segons si és *agradable* o *desagradable*.
6. Demanar que expressin físicament l'emoció presentada.
7. Entre tots, elaborar una llista amb tot allò que provoca aquesta emoció, així com les actituds i els comportaments que presenta la gent quan l'experimenta.
8. Realitzar una activitat que impliqui *posar-se en el lloc de...* (exercicis, jocs de rol, contes, escriure un text...).

Per tal que els alumnes expressin físicament qualsevol emoció, caldrà que el mestre els vagi dirigint, donant-los pautes concretes a seguir perquè siguin capaços de *sentir* l'emoció que estem treballant. Si es dona el cas que a alguns infants els costa participar-hi, podem animar-los a fer-ho demanant voluntaris que la representin davant de tota la classe.

A nivell de ZER, per tal de garantir un treball mínim, hem organitzat el treball de les emocions per cicles. A Educació Infantil es treballen les més bàsiques i, a Educació Primària, es continuen treballant les mateixes, incidint en els matisos, i se n'incorporen d'altres, tal i com es pot observar en la taula que s'exposa a continuació:

EDUCACIÓ INFANTIL	CICLE INICIAL	CICLE MITJÀ	CICLE SUPERIOR
ALEGRIA (content)	ALEGRIA (diversió)	ALEGRIA FELICITAT (satisfacció)	ALEGRIA (eufòria)
AMOR (afecte)	AMOR (respecte,	AMOR (empatia)	AMOR (acceptació)

	gratitud)		
TRISTESA	TRISTESA (frustració)	VERGONYA (inseguretat)	VERGONYA (culpabilitat)
IRA (enfadat)	IRA (enveja, ràbia)	IRA (impotència)	IRA (violència)
POR (espant)	POR (temor)	AVERSIÓ (prepotència)	AVERSIÓ (hostilitat)
		COMPASSIÓ (empatia)	COMPASSIÓ (altruisme)
	Treball de relació entre les emocions		

Metodologia

És del tot necessari fomentar un clima continu de comunicació a les aules i a l'escola per tal que els alumnes puguin expressar i treballar els seus sentiments i emocions d'una manera oberta i sincera.

Caldrà plantejar aquest treball d'una manera interdisciplinària, és a dir, no només des de l'àrea d'educació en valors, religió o tutoria. És imprescindible treballar-ho des de totes les àrees i en qualsevol situació que pugui esdevenir-se en l'àmbit educatiu, (patis, transicions, menjador, activitats extraescolars...).

Per tal d'entendre les pròpies emocions i sentiments, així com els dels altres, hem de ser capaços de reconèixer-los i anomenar-los. La verbalització dels sentiments és fonamental, crea vincles entre la part cognitiva i la part emocional del cervell i permet desenvolupar altres habilitats com l'autocontrol, per exemple.

Els primers sentiments que introduïrem seran els més bàsics, i posteriorment, de mica en mica, s'aniran introduint els més complexos i matisats, fins a arribar a estats emocionals més complicats d'entendre.

La presentació i el treball de les emocions es plantejarà a partir d'activitats diverses, utilitzant diferents suports: pel·lícules, curts, contes, imatges, dramatitzacions, jocs de rol, lectures.... i integrant aquestes activitats a les programacions curriculars del curs.

Criteris i indicadors d'avaluació

L'avaluació és una activitat valorativa que ens permet determinar en quina mesura s'han assolit els objectius. L'avaluació haurà de ser contínua i formativa, estar integrada en el procés educatiu i formar un instrument d'acció pedagògica. Els programes d'educació han de ser avaluats. Per a això, hem d'avaluar tant el desenvolupament de les activitats com el producte final.

Som conscients que pot resultar difícil, discutible o fins i tot criticable avaluar algunes activitats, però ho veiem necessari, ja que permet identificar els punts forts i febles en l'anàlisi, en l'execució i en el conjunt del Pla de Convivència.

Per tal de facilitar l'avaluació qualitativa del procés veiem necessària la utilització d'una eina, el qüestionari, que al final de cada activitat ens ofereix una reflexió sobre el funcionament del programa, ajudant-nos a identificar maneres de millora i desenvolupant noves estratègies d'acció davant les dificultats o situacions observades.

El **qüestionari** conté diversos indicadors d'avaluació que s'haurien de prendre en consideració *en cada activitat* i que ajuden a avaluar:

- *Grau de participació*: observar si en les activitats en grups petits o amb tot el grup hi participen tots els alumnes.
- *Clima del grup*: observar l'expressió emocional dels i les alumnes. Observar si en les activitats de grup s'aprecien el respecte, el diàleg, la coordinació o conductes de resistència o agressivitat o fins i tot de passivitat.
- *Comunicació i escolta*: valorar si les instruccions de l'activitat que la persona adulta ofereix són escoltades, si en la posada en comú o reflexió les persones participants del grup s'escolten activament, i si en el desenvolupament de l'activitat la comunicació dins del grup és efectiva.
- *Grau d'obtenció dels objectius*: valorar si els objectius proposats al principi de l'activitat s'han aconseguit i en quina mesura.

Aquests indicadors seran avaluats en una escala d'estimació de l'1 al 10. Per finalitzar amb el qüestionari, es proposen dos aspectes més a valorar per la persona adulta:

- *Elements positius i dificultats de la sessió i com millorar les mateixes.*
- *Descripció de la impressió subjectiva de la sessió.*

CURS:	NIVELL:	ESCOLA:	DATA:
ACTIVITAT			
• TÍTOL: • DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT (BREU DESCRIPCIÓ):			
• RECURSOS: • OBJECTIUS: 1. 2. 3.			
Grau de participació: (Valorar de l'1 al 10)	Clima del grup: (Valorar de l'1 al 10)	Comunicació i escolta: (Valorar de l'1 al 10)	Grau d'obtenció els objectius: (Valorar de l'1 al 10)
OBSERVACIONS: (Elements positius, negatius, dificultats, impressions subjectives del mestre.....)			

L'avaluació del producte final es durà a terme a través d'una avaluació de les competències socioemocionals a **nivell individual**, les quals interferiran d'una manera directa en les capacitats d'aprenentatge de l'alumnat. Els tutors ompliran una graella en acabar el curs que s'adjuntarà a la memòria:

GRAELLA AVALUACIÓ EDUCACIÓ EMOCIONAL**ESCOLA:**

CURS:

GRUP CLASSE:

[illegible]

1- Superat satisfactòriament

2- En procés de superació

3-Pendent de superació

Per altra banda, veiem la necessitat d'avaluar les competències socioemocionals a nivell de grup, per tal de poder fer una transferència més concreta a tot l'equip docent que intervén en el seu procés d'ensenyament/aprenentatge i evidenciar l'evolució de

cada grup classe en aquest àmbit. Per això, s'adjuntarà a la memòria l'esmentada graella:

Les competències socioemocionals a l'escola de primària

Pautes d'observació

	Mai	Algunes vegades			Sovint			Molt sovint		
		Alguns alumnes	Força alumnes	Molts alumnes	Alguns alumnes	Força alumnes	Molts alumnes	Alguns alumnes	Força alumnes	Molts alumnes
S'observen infants amb neguit i ansietat.										
S'observen infants amb excés de moviment i pobre autocontrol per dominar aquest moviment.										
S'observen infants fàcilment irritables.										
S'observen infants que no controlen les emocions i tenen respostes explosives										
S'observen infants inhibits i/o passius.										
S'observen infants que encaren els conflictes amb violència.										
S'observen infants marginats.										

	Mai	Algunes vegades			Sovint			Molt sovint		
		Alguns alumnes	Força alumnes	Molts alumnes	Alguns alumnes	Força alumnes	Molts alumnes	Alguns alumnes	Força alumnes	Molts alumnes
S'observen pressions de grup.										
S'observen infants amb incapacitat per fer front a les pressions.										
S'observen infants amb manca d'habilitats socials bàsiques.										
S'observen infants amb déficit d'automotivació vers els aprenentatges.										

	Mai	Algunes vegades			Sovint			Molt sovint		
		Alguns alumnes	Força alumnes	Molts alumnes	Alguns alumnes	Força alumnes	Molts alumnes	Alguns alumnes	Força alumnes	Molts alumnes
S'observen infants sense l'empatia que els correspon per edat.										
S'observen infants que no practiquen conductes prosocials.										

Tot el treball de les emocions queda recollit en el “Sites” de la ZER, i es troba a l’abast de tots els docents.

3.2 La Mediació a la ZER Poblet

Què és la mediació?

La mediació és un procés de gestió positiva de conflictes. Quan es produeix un conflicte no es tracta de guanyar o perdre, sinó d’intentar arribar a un acord consensuat i cooperatiu. Els processos de mediació resulten especialment efectius a l’hora de gestionar els conflictes que es produeixen entre persones que mantenen una relació quotidiana.

La **mediació escolar** és una de les estratègies de resolució alternativa de conflictes que s’aplica com a procés educatiu i voluntari de gestió de conflictes. Es pot oferir prèviament i com a alternativa a la sanció, o també amb posterioritat, quan la sanció s’ha fet necessària i inevitable, com a estratègia de reparació o de reconciliació per restablir la confiança.

La mediació, doncs, ofereix un procés eminentment educatiu que fomenta el diàleg i la convivència positiva entre tots els membres de la comunitat educativa. És per això que la considerem un pilar fonamental en el desplegament del Pla de Convivència a les escoles de la nostra ZER.

Descripció del treball de mediació a la ZER

La mediació escolar a la ZER Poblet l’entendem com la possibilitat d’aprofitar un conflicte com a una font d’aprenentatge i creixença de tots els actors implicats. Per aquesta raó la potenciarem davant d’altres fórmules de resolució de conflictes. Els objectius de la mateixa són:

Objectius

- Potenciar la tolerància, el respecte, la no violència, l’acceptació de la diversitat, la solidaritat, la igualtat i el rebuig de qualsevol forma de discriminació.
- Impulsar les relacions entre tots els membres de la comunitat educativa.

- Prevenir els conflictes.
- En cas de conflictes, gestionar-los de forma positiva. Resoldre pacíficament els conflictes.
- Abans del càstigs, promoure l'ús dels reforços positius i el diàleg.
- Conèixer i valorar positivament els valors i les normes de convivència, així com aprendre a actuar d'acord amb elles.
- Respectar els drets humans i els drets dels infants com a paradigma des del qual parteix el centre a l'hora d'articular el model de convivència.

Col·lectius que hi participen

Infants, mestres i famílies podem treballar conjuntament per augmentar el nivell de competència social, tot fomentant els models d'actuació positius i fer efectius els projectes socioemocionals per formar persones integrals, amb autoestima i segures de si mateixes. Amb estima, afectivitat i assegurant les relacions de confiança.

3.3 Gestió positiva dels conflictes.

<http://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/recursos/valorsiactituds/gestio-positiva/>

La gestió positiva dels conflictes suposa:

- Utilitzar el diàleg de forma habitual a l'aula, en un clima distès i de comunicació real, i no només quan hi ha conflictes.
- Habituar els infants a parlar dels propis sentiments i emocions i a posar-se en el lloc de l'altre.
- Donar seguretat al infant, evitant sentiments de culpa.
- Implicar les famílies en la resolució dels conflictes a l'escola, donant-los a conèixer les estratègies, mecanismes i documents específics que utilitzem al centre.
- Fer veure als infants que hi ha diverses formes de reaccionar davant una situació injusta o d'enuig: plantejar alternatives, conseqüències i arribar a acords (veure full d'anàlisi de conflictes).
- Ensenyar també a solucionar problemes.
- Establir fites individuals, grupals i d'escola.
- Elaborar contractes conductuals quan sigui necessari.
- Treballar les habilitats socials i emocionals de forma transversal.
- Ensenyar estratègies per a la relaxació.

- Prestar atenció als infants quan ho reclamen, incloent els moments d'esbarjo.
- Intervenir de forma immediata en els conflictes.
- Evitar sempre situacions de manca de respecte i comentaris desagradables cap als infants, tan en privat com en públic, i exigir-los que ells ho facin igual. Tenir en compte els sentiments.
- Respectar les opinions dels alumnes i estimular la seva confiança.
- Valorar cada nena i nen de l'aula.
- Escoltar totes les parts abans d'actuar, evitant prejudicis i discriminacions.
- No perdre mai el control davant un conflicte. En lloc d'amenaçar, fer que sigui el nen/-a qui anticipi les conseqüències dels seus actes
- Treballar la interiorització de les normes, més que la imposició. Han de ser els propis nens i nenes els que decideixin quines han de ser les normes que han de regir la convivència a l'aula i a l'escola.
- Coordinar les actuacions dels mestres i del personal d'altres àmbits escolars (menjador...) davant un conflicte.
- Planificar bé les activitats docents i el temps d'oci

HABILITATS DE COMUNICACIÓ I DE RESOLUCIÓ DE CONFLICTES:

- Desenvolupament de les habilitats socials (assertivitat, empatia etc...).
- Gestió positiva dels conflictes.
- Atribució dels conflictes a causes modificables.
- Recerca de solucions alternatives.
- Aprendre a trobar solucions: tots guanyem!
- Desenvolupar processos de negociació.
- Utilitzar l'estratègia de la mediació.

Passos a seguir per a resoldre un conflicte de manera positiva:

DECÀLEG DE RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

- 1- Intervenir el més aviat possible.
- 2- L'adult es manté en un punt neutre en el conflicte; no es decanta ni pren partit per un dels implicats o l'altre.
- 3- Si cal, es separa als implicats en cas que estiguin molt nerviosos i no puguin reflexionar amb tranquil·litat.
- 4- Quan es retroben els implicats se'ls explica com serà el procés de mediació i resolució:

- a. Parlaran tots dos, d'un en un, sense interrompre a l'altre.
 - b. Explicaran què ha passat, com s'han sentit i que creuen que ha sentit l'altre persona, o per què ha actuat d'aquella determinada manera.
 - c. Buscaran una solució alternativa, que satisfaci a les dues parts.
 - d. Tancaran el seu acord (encaixada de mans, abraçada o amb paraules...no forçar mai el contacte físic).
- 5- Quan tots dos hagin explicat la seva versió, sense fer judicis de valor, sobre el que ha passat, es passa a parlar sobre les emocions.
- 6- Cada infant explica com s'ha sentit (expressió emocional).
- 7- Cada infant explica com creu que s'ha sentit l'altre (amb assertivitat i empatia).
- 8- Cada infant explica el perquè ha fet el que ha fet (actuació).
- 9- El mediador demana quina altre actuació s'hauria pogut donar en aquesta situació.
- 10- Arribaran a un acord.
- 11- El mediador els demanarà si és una bona solució per a ambdues parts.
- 12- Es donarà el conflicte per solucionat quan s'hagi arribat a aquesta solució acordada.

RESOLUCIÓ POSITIVA DE CONFLICTES

Aprofitar el conflicte com a oportunitat d'aprenentatge

1

INTERVENIR RÀPIDAMENT

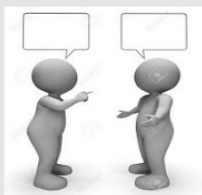
L'adult no pren partit per cap de les parts implicades, mantenint-se neutre per a fer una bona gestió del conflicte. No començar la mediació fins que els implicats estiguin tranquils.

2

EXPLICAR EL PROCÉS ALS IMPLICATS

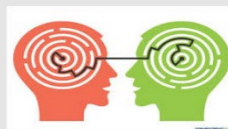
El mediador explica als implicats com es durà a terme el procés, i que hauran de respectar les normes de la mediació.

3

PARLAR I ESCOLTAR ALTERNATIVAMENT

El mediador donarà la paraula per tal que els implicats expliquin la seva versió dels fets, els seus sentiments a arrel de la situació.

4

TREBALLAR L'ASSERTIVITAT I L'EMPATIA

El mediador demana a les dues parts implicades que expliquin com creuen que s'ha sentit l'altre part amb la seva actuació.

5

BUSCAR UNA SOLUCIÓ ALTERNATIVA AL CONFLICTE

El mediador demana a les parts implicades que busquin una solució que satisfaci a tots.

6

RESOLUCIÓ DEL CONFLICTE

El conflicte es donarà per tancat quan les diferents parts acceptin la nova solució i tanquin l'acord.

PLA DE CONVIVÈNCIA ZER POBLET

Decàleg de la resolució positiva de conflictes, per a penjar a cada aula.

3.4 Projecte Avancem Junts

El projecte AVANCEM JUNTS té com a objectiu el treball de les emocions i les normes de convivència per a tota la comunitat educativa de la ZER Poblet. Es comença a aplicar, després d'un treball de debat per part del claustre (durant el curs 17-18), el curs escolar 2018-2019.

Aquest projecte es treballa a partir d'un seguit de reptes que els alumnes han de treballar durant un període de temps determinat (un mes) on es valorarà l'assoliment de l'objectiu relacionat amb aquest repte, que serà igual per a tots els alumnes de les tres escoles de la ZER.

A partir d'aquest projecte s'introdueixen les assemblees d'aula i d'escola, on es valora si cada un dels grups han assolit de manera global el repte, i es reconeix aquest assoliment o se'ls dona una nova oportunitat per a continuar treballant-hi.

La concepció del projecte és com el treball personal de cada infant contribueix a l'assoliment del repte per part de tot el grup. Es realitza una revisió d'aquest treball en les sessions de tutoria (que es marquen en els horaris de cada grup) i en les assemblees d'escola, portades generalment per la directora del centres, i on es reuneixen els infants que són delegats de cada una de les aules.

El reptes proposats a treballar per part dels infants són:

- Ens preparem per començar (entrada i després del pati).
- Som cordials, som amables i parlem bé.
- Ens esforcem a escoltar.

- Juguem amb bona entesa.
- Ens esforcem a treballar cada dia millor.
- Som responsables en les tasques encomanades.
- Ajudem els companys quan ho necessiten.
- L'últim repte s'escollirà en assemblea d'escola.

Aquests reptes s'adapten a les característiques dels infants a partir del que creuen ells mateixos què significa cada un dels reptes; el desglossen i concreten per a poder fer un major seguiment. A cada aula es valora individualment a cada alumne (a partir d'una autoavaluació), i després es decideix entre tots si el grup classe ha assolit i en quin grau, el repte. Aquesta reflexió es porta posteriorment a l'assemblea d'escola.

El projecte **Avancem Junts** es concreta de la següent manera:

- El projecte
- Els reptes
- Assemblees i delegats
- Resolució de conflictes
- La mà
- Bústia de convivència

OBJECTIUS (què volem aconseguir?)

1. Conscienciar d'alguns aspectes de millora a nivell d'actitud personal i de grup.
2. Entendre el significat del repte i desglossar-lo.
3. Esforçar-se per assolir el repte a nivell personal i de tot el grup.
4. Valorar l'assoliment del repte i reconèixer que encara hi ha marge de millora.

COMPETÈNCIES

Comunicatives: Aprendre a pensar i comunicar.

Metodològiques: Aprendre a descobrir i tenir iniciativa

Personals: Aprendre a ser i actuar de manera autònoma.

Específiques: Aprendre a conviure i habitar al món.

Desenvolupament

El repte sortirà de l'assemblea i cada delegat de classe el presentarà al seu grup i es penjarà a l'aula.

En una sessió de tutoria es treballarà el significat del repte, es desenvoluparà per tal de facilitar-ne el seu assoliment i perquè els infants l'entenguin millor.

Setmanalment, es valorarà si cada alumne ha treballat positivament per poder assolir el repte i s'enganxarà una careta verda, taronja o vermella a l'espai del repte de l'aula.

En acabar el mes, abans de l'assemblea, el grup decidirà si, en conjunt, ha assolit o no el repte i el delegat ho transmetrà (s'endurà la graella). Tornarà de l'assemblea amb una medalla d'assoliment que es penjarà a l'aula.

Avaluació

Al passadís, a l'espai AVANCEM JUNTS, hi pot haver un lloc (graella de doble entrada) amb el nom de les classes i dels reptes, i a mesura que es van assolint els reptes fer-ho notar amb cares verdes o vermelles, que poden variar si es millora o s'empitjora.

Materials per a treballar el repte:

- **Fitxa del repte** (surten de l'Assemblea, un per classe).
- **Fitxa** per desglossar el repte (A partir de CI, treball individual).
- **Graella d'aula** per anotar-hi el resultat setmanal (es pintaran caretes verdes, taronges o vermelles a cadascú).
- **Medalla de reconeixement** del repte (surten de l'Assemblea, un per classe).
- **Cara taronja o vermella gran** (Surten de l'Assemblea, en cas que no s'hagi assolit).
- **Cares verdes, taronges o vermelles grans** per penjar a la **graella general** de fora (graella de doble entrada).

Com es presenta l'activitat?

El delegat sortirà de l'Assemblea amb el nou repte (**fitxa del repte**).

Cada classe tindrà el racó del repte. Hi haurà una **graella d'aula** amb el nom de cadascú i setmanalment (a l'hora de tutoria, per exemple) es valorarà, individualment, si l'alumne ha complert o no el repte. En acabar el mes, abans de l'assemblea, es valorarà el resultat general.

El delegat transmetrà el resultat de la classe. Tornarà de l'assemblea amb una **medalla de reconeixement** o una **cara taronja o vermella**, per penjar-ho al costat/damunt del repte. Per altra banda, els membres de l'Assemblea aniran completant la **graella general del passadís**.

A la **graella general** per cursos es podrà visualitzar el resultat de cada grup. S'omplirà amb **cares verdes, vermelles o taronges**.

A nivell individual, cada alumne tindrà la seva **fitxa** perquè desenvolupi el significat del repte, és a dir, en què consisteix i com es pot assolir.

En general aquest projecte Avancem Junts necessita d'una gran implicació i coordinació per part del professorat, tant tutors com especialistes, per tal que els infants el segueixin i s'impliquin. S'han de determinar a l'inici de curs els espais i temps per a les assemblees de classe i escola, i qui durà a terme aquestes assemblees. Igualment s'han de buscar a les aules i a cada una de les escoles, un espai propi per a aquest projecte.

Al final del curs 19-20, després del segon curs de funcionament del Projecte, es decideix de fer una valoració del mateix per part del professorat, ja que hi ha hagut canvis en el Claustre, i també pel fet que durant el primer any d'implementació, encara es van anar revisant alguns aspectes referents al projecte, per acabar-los de concretar per a cada una de les tres escoles.

El resum d'aquestes valoracions per part del claustre és:

En general durant aquest curs el professorat ha vist menys impregnació que el primer any del projecte Avancem Junts en el dia a dia de l'escola. Una mica més de la meitat del claustre creu que els reptes han funcionat bé i que han provocat canvis evidents en els infants, tot i que hi ha una quart part que no ho veu així.

Una gran part del claustre valora positivament les assemblees, tan de classe com d'escola, però comenta que s'han de buscar fórmules efectives per a dur-les a terme. Respecte a si mantenir el Projecte de cara als propers cursos, hi ha un 21% del professorat que comenta de no repetir-lo i treballar aquests continguts d'una altre manera; un 37% que el mantindria igual i un 36% que el mantindria, però amb alguns canvis.

Es proposa de canviar el reptes de cara al proper curs, i no repetir-los tots. També que cal pensar en no treballar únicament els valors i emocions durant el temps dedicat al projecte, sinó que aquests continguts impregnin el dia a dia de l'aula i l'escola. Es proposa també una revisió des de l'Educació Infantil, sobretot pel que fa a l'assoliment dels reptes de forma pública i com es mostra aquest assoliment individual. S'acorda en claustre que el treball de les "caretes" sigui entès com un treball de grup, no individual. També de repensar la Bústia dels bons missatges, per tal que aquests missatges siguin positius i tothom en tingui. També es comenta la necessitat d'una major implicació per part dels mestres i especialistes.

Per totes aquestes raons el Projecte Avancem Junts, estarà en revisió a l'inici del curs 2020-21.

3.5 Coeducació

Seguint les paraules del Departament d'Educació:

<http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/coeducacio/>

"La coeducació és l'acció educativa fonamentada en el reconeixement de les potencialitats i individualitats de tot l'alumnat, independentment del seu sexe potenciant així la igualtat real d'oportunitats.

La igualtat de gènere fa referència a la necessitat de corregir les discriminacions i valorar les diferències enriquidores dels dos sexes.

La coeducació proporciona tant a l'alumnat, com al professorat i a tota la comunitat educativa, estratègies que poden modificar les relacions de poder, d'abús i de limitacions estereotipades per a cada gènere, esdevenint veritables agents de transformació.

Una bona acció coeducadora tant a nivell de centre, com d'aula i entorn és fonamental per prevenir la violència masclista i LGTBIfòbica, per reduir conductes de risc i per facilitar la detecció prematura de relacions abusives".

Si ens fixem en aquestes directrius la Coeducació no es pot concebre com a un contingut aïllat i diferenciat, sinó que ha d'estar present en totes i cada una de les activitats i propostes que desenvolupem amb el nostre alumnat, impregnant el dia a dia; això implica una gran responsabilitat per part del Claustre per tal de tenir molt present incloure aquest treball a l'aula, a més a més de poder desenvolupar activitats concretes per a la seva reflexió. Implica també una part de conscienciació per part del

professorat per a ser conscient del currículum ocult , així com de les idees prèvies que tothom tenim incorporades al nostre imaginari personal, arrelades en nosaltres a través de l'educació i el context socio-cultural patriarcal viscut.

El treball a realitzar en relació a la Coeducació s'ha de concretar en diferents àmbits: el de la comunicació, la convivència, el curricular i el de la metodologia i la pràctica docent.

Per aquesta raó la ZER Poblet participa activament en formacions al respecte i la referent en Coeducació participa en un grup de treball sobre aquest tema a nivell de tota la Conca de Barberà. En aquest grup es proposen reflexions i temes de debat per a fer-nos adonar del propi bagatge personal en relació a l'educació sexista (cultura patriarcal), així com es desenvolupen diferents activitats i propostes per a treballar la coeducació a l'aula amb els nens i nenes.

Durant el curs 20-21 es desenvoluparà, juntament amb la ZER Conca, unes caixes d'aprenentatge en relació a la Coeducació, per a treballar aquests continguts d'una manera més sistemàtica i des d'una òptica competencial.

4. QÜESTIONARIS PELS EQUIPS DIRECTIUS DE LA ZER EN CONSELL DE DIRECCIÓ AL FINAL DE CURS.

Després de tot el que hem exposat amb anterioritat creiem que és important que al final de cada curs es faci una valoració de com ha anat el treball realitzat a partir d'aquest projecte de convivència per part del claustre. Es proposa de cara al proper curs 20-21 la creació d'un qüestionari que haurà d'omplir el Consell de direcció en el qual es valorarà la implicació i implementació de les diferents propostes, activitats i mesures que es proposen en aquest Pla de Convivència. Els ítems d'aquest qüestionari ajudaran a fer una reflexió sobre l'aprofitament i el desenvolupament real d'aquest Pla, així com de la implementació a cada un dels centres de la ZER. També permetrà veure si existeix coordinació en aquest treball. Cada un dels ítems es valorarà amb Molt, Bastant, Poc o Gens.

Aquests qüestionaris es faran a través de l'aplicació "qüestionaris" de Google.

Preguntes per al qüestionari:

EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL

- A. Sensibilitzem el claustre sobre la importància de l'educació socioemocional en els processos educatius.
- B. Recollim en els documents de centre la necessitat de treballar els valors de l'educació socioemocional.

- C. Promovem accions i estratègies per fomentar l'educació socioemocional i la comunicació entre els membres de la comunitat escolar.
- D. Establim propostes d'actuació específiques per fomentar els valors de l'educació socioemocional entre l'alumnat.
- E. Potenciem la competència educativa de l'alumnat.
- F. Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn l'educació socioemocional.
- G. Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant de l'educació socioemocional.
- H. Avaluem les mesures destinades a fomentar l'educació socioemocional entre la comunitat escolar i ho recollim en la memòria anual de centre.
- I. Introduïm el concepte de Coeducació en tot els apartats en relació a l'educació socioemocional.

EDUCAR EN EL RESPECTE

- A. Sensibilitzem el claustre sobre el valor del respecte com a principi bàsic per tal de garantir un bon clima de convivència als centres educatius.
- B. Recollim el valor del respecte en els documents del centre.
- C. Promovem accions i estratègies per afavorir el valor del respecte entre els membres de la comunitat escolar.
- D. Promovem accions i estratègies per potenciar el respecte de l'alumnat cap al professorat.
- E. Promovem accions i estratègies per afavorir el valor del respecte entre i cap a l'alumnat.
- F. Promovem accions de respecte cap als espais físics del centre i del seu entorn.
- G. Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn el valor del respecte.
- H. Recollim i difonem les bones pràctiques i els recursos utilitzats per promoure el respecte en la comunitat escolar.
- I. Avaluem les mesures i actuacions realitzades en el centre per promoure el respecte i ho recollim en la memòria anual.

- J. Introduïm el concepte de coeducació en tots els apartats referents al respecte.

EDUCAR EN LA GESTIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES

- A. Sensibilitzem el claustre en la necessitat d'educar en la gestió positiva dels conflictes.
- B. Incorporem l'educació en la gestió positiva dels conflictes i la cultura de mediació al projecte educatiu i a la resta de documents del centre.
- C. Preveiem l'ús dels protocols d'àmbit convencional elaborats pel Departament d'Ensenyament.
- D. Disposem d'activitats i projectes de centre que promouen l'educació en la gestió positiva dels conflictes.
- E. Disposem d'un projecte de mediació que orienta i organitza les actuacions corresponents per a tots els membres del centre.
- F. Fem participar en la xarxa de suport entre iguals en l'educació de la gestió positiva dels conflictes.
- G. Formem la comunitat educativa en tècniques i destreses de gestió positiva dels conflictes.
- H. Recollim i divulguem les bones pràctiques en relació a la gestió positiva dels conflictes i la mediació.
- I. Avaluem el funcionament dels processos d'educar en la gestió positiva dels conflictes i del servei de mediació i ho recollim en la memòria anual del centre.

De la mateixa manera, es proposa al final de curs, de fer dos qüestionaris més, un per al claustre i un altre per a les famílies, per tal de valorar el funcionament i l'aplicació d'aquest Pla, i aplicar les millores o mesures correctores per anar adaptant-lo a les diferents escoles i situacions.

5. RELACIÓ AMB LES FAMÍLIES.

Un dels pilars fonamentals per a la bona entesa entre escola i família és fer a aquesta partícips de les activitats i projectes que es desenvolupen al centre. De la mateixa manera el fet que l'escola es mostri oberta a la participació i propostes de les famílies ajuda a generar un clima de confiança que afavoreix l'aprenentatge de tots els infants. Hem de pensar que els nostres centres, al ser petits, afavoreixen molt un intercanvi diari i proper amb les famílies, i que sovint, els possibles dubtes i

les diferents interaccions es donen d'una manera força informal, cosa que en general es valora positivament per part del claustre.

La relació dels centres amb les famílies per una banda es defineix d'una manera més formal: reunions d'inici de curs d'escola i aula, reunions amb els tutors, traspàs d'informació del procés de desenvolupament dels infants, participació en els diferents òrgans relacionats (Ampa, Consell Escolar). Durant el curs 19-20 s'han introduït les Xerrades Pedagògiques per a mestres i famílies, que tenim intenció de continuar fent els propers cursos, en la mesura que sigui possible. El centre s'obre també d'una manera més informal a les famílies en diferents ocasions per a fomentar la seva participació, ja sigui a través de l'organització de Festes escolars, la seva participació en algun projecte (arranjament del pati, visitar les aules d'ambients a infantil, aportacions a projectes que es desenvolupen al centre...). De cara als propers cursos el projecte de Direcció recull l'obertura dels centre a les famílies per tal de poder fer al matí, una entrada relaxada durant una franja horària determinada.

OBJECTIU: Fomentar la participació de la família en la vida escolar i la seva responsabilitat en la presa de decisions educatives conjuntes que afectin educatives conjuntes que afectin els fills.

- Col·laboració en les activitats del centre, d'aula i de tutoria.
- Mantenir una política informativa amb les famílies clara i suficient.
- Col·laboració amb els processos de resolució de conflictes.
- Coneixement de les necessitats educatives dels fills: límits, capacitat de diàleg, nivell d'exigència, responsabilitat, afecte, acceptació.
- Implicació en el suport a les tasques escolars.
- Intercanvi d'informació amb l'equip educatiu dels fills.
- Foment de l'autonomia personal dins l'àmbit familiar.
- Participar en les activitats de sensibilització per al foment de la convivència.
- Realitzar activitats de formació conjunta família – escola.

6. ALTRES ASPECTES A TENIR EN COMPTE

En el PROCÉS D'ENSENYAMENT:

- Organització i gestió de l'aula que permeti l'aprenentatge, la interacció i el desenvolupament personal.
- Rol del docent: l'empatia i el diàleg com a eina d'apropament a l'alumnat. El respecte mutu alumne/educador. Reconeixement i enteniment del principi d'autoritat de l'educador.
- Educador versus instructor: funcions educatives i no només instructives.
- Creació del grup: cohesió i participació.

- Metodologia didàctica: cooperativa, activa...
- Estils d'ensenyament: ajustats a la diversitat. Adaptació de les intervencions educatives a les característiques personals de l'alumnat.
- Desenvolupar una educació emocional.
- Valorar la persona no només pels seus coneixements acadèmics.

Respecte als CANVIS CURRICULARS:

- Continguts conceptuals útils i funcionals.
- Fer explícit el currículum ocult, sobretot en relació a la coeducació.
- Utilització de materials no excloents (no sexistes, no discriminatoris).
- Avaluació formativa que orienti i reajusti el procés d'E-A.
- Potenciar capacitats de tot l'alumnat des del currículum inclusiu.
- Aprenentatge cooperatiu.
- Procés d'innovació permanent.
- Ús de les TIC.
- Horaris amb criteris pedagògics.

7. PROTOCOL D'ACTUACIÓ DAVANT PROBLEMES DE CONVIVÈNCIA / ASSETJAMENT.

Aquest protocol d'actuació queda recollit en les NOFZ del nostre centre, i estarà sempre impregnat per la filosofia que ha inspirat aquest Pla de convivència: Educació socioemocional, el treball del respecte, la coeducació i el foment de les bones relacions entre tots els membres de la comunitat educativa.

8. LA CONVIVÈNCIA DURANT EL CONFINAMENT

Durant aquest curs 2019-20 la nostra societat s'ha vist afectada per la Covid-19 i el confinament que ha portat associat. Aquest fet ha dificultat, a tots nivells, la convivència de la comunitat educativa de la ZER Poblet.

No obstant s'han continuat treballant a través de les propostes virtuals, i sempre que ha estat possible en les comunicacions amb infants i famílies, els valors propis de la convivència com el respecte, l'escolta, la capacitat d'esforç, el reconeixement dels altres...També des del punt de vista de les emocions, sondejant en cada un dels contactes que s'han mantingut amb grans i petits, l'estat emocional a arrel del confinament. Els continguts competencials presentats en les propostes virtuals han tingut en compte els valors de la coeducació.

A través de les videoconferències setmanals amb els infants s'ha mantingut el vincle afectiu amb les nenes i nens i s'ha continuat treballant la cohesió de grup. La relació amb les famílies també ha estat estreta durant aquest període, explicant en cada cas els passos i decisions que han anat prenent el claustre; fent-los arribar les diverses, i en alguns casos contradictòries informacions que arribaven des del Departament i/o els mitjans de comunicació; i sobretot estant amatents també a les seves necessitats i propostes a mida que anava avançant aquest període. Aquest fet ha permès que la relació hagi continuat sent positiva i de confiança.

Som conscients que aquesta relació no s'ha pogut mantenir amb tots els infants i famílies, ja que malauradament la nostra ZER també s'ha vist afectada per l'anomenada "Bretxa Digital" que ha ocasionat que la relació amb algunes famílies i nens i nenes hagi estat molt difícil durant aquest temps.

Una de les activitats que va generar més complicitat durant el curs 2019-20 entre tota la comunitat educativa va ser la preparació de la Festa dels 25 anys de la ZER Poblet. Aquesta festa, prevista per al juny de 2020 no s'ha pogut finalment dur a terme.

En previsió que durant el curs 2020-21 es pogués tornar a repetir aquesta situació, el claustre de la ZER Poblet continuarà vetllant per a que aquesta convivència, encara que virtual, pugui continuar donant-se en un marc positiu, de confiança i que afavoreixi el desenvolupament global dels infants, mestres i famílies.